

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Iosephi Speranzæ, Congregationis Oratorii Fanensis
Presbyteri, Scripturæ Selectæ**

Speranza, Giuseppe

Coloniæ Agrippinæ, 1659

91. Cibus cum mensurâ sumendus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44265

De Jejunio, comite Orationis.
PUNCTUM XC.

Judith. 4.

4. Esdr. 5.

Job 6.
Jejunium co-
mes orationis.

Tob. 22.
D. Basil. ho-
mil. 1. de laud.
jejun. Chryf.
hom. 71. ad pop.

Idem.
Et schola precii.

Hieron.
Bernard.
Crapulatio fo-
molentiam
parit, & men-
tem absciscat.
D. Basil. homil.
nec 29. var.

Jejunij symbo-
lum onager.
Job. 19.
D. Greg. ibid.

IN plerisque Scripturæ locis jejunium cum oratione junctum est. Judith. 4. Exaudiet Dominus preces vestras, si manentes permanferitis in jejunio, & orationibus. B In Esdra: Uriel ad eum: Si oraveris, & jejunaveris septem diebus, audies iteratò horum majora. Et jejunaveri diebus septem ululans, & plorans, sicut mihi mandavit Uriel Angelus; & iterum cogitationes cordis mei moleste erant mihi valde, & iterum capi loqui coram Altissimo sermones. Tunc Uriel: Si iterum rogaveris, & iterum jejunaveris septem diebus, iterum tibi renunciabo horum majora. Sic semper jungit orationi jejunium. Sic & Raphael utrunque copulavit: Bona est oratio cum jejunio, & elemosyna. Jejunium etenim, & elemosyna, ut inquit Basilus, alæ sunt, quæ preces nostras subvehunt in cælum. Et Chrysof. Orans cum jejunio geminas habet alas; & ipsis quidem ventis leviores.

Ab eodem Chrysof. jejunium dicitur schola precum, & merito, hoc enim mentem elevat ad sublimia contemplanda, nam pinguis venter, ut ait Hieron. non gignit tentem mentem. Et Bernardus: Cibus repletus aptior est ad dormiendum, & crapulam exhalandam, quam ad vigilandum, atque orandum. Accipiter non volat bene pastus, nec intellectus post multas epulas elevatur. Basil. Daniel visionem non vidisset, si per jejunium perspicaciorem animam non fecisset, ex crasso enim alimento evaporationes velut fuliginosæ emittuntur, & instar densæ nubis illuminationes; quæ à Spiritu Sancto in mentem redundant, dirimunt, ac interceptant.

De onagro illo (ex D. Greg. simbolo jejuantium) qui clamorem exactoris (gulæ) non audiat inquit Job: Circumspicit montes palæstræ, hinc alia contemplationes internæ reflectionis, quibus abstinenti-

tes incentivis carnis castigatis, caelesti dulcedine pascuntur.

Gula destruit orationem, Nabuzardan, Jer. 7. 32. Hebr. Princeps coquorum. Sic Gregorius: Hebr. Destruxit murus Jerusalem, vel combussit Gregor. domum Dei, & omnes domos Jerusalem. Hinc Hieron. Quando comedis, cogita, quod statim orandum, vel legendum sit.

Cibus cum mensura sumendus.

PUNCTUM XCI.

Cibus tuus, quo vesceris, erit in pondere Exech. 4. viginti sistentes in die. Ubi Mariana: Marian. ibid. Stater Græcis continet dimidiam unciam, sic etiam Isidor. Et aquam in mensura bibes C sextam partem hinc; quæ mensura capit duodecim, aut quatuordecim uncias. Cibus, & potus (inquit Interlinearis) qui magis mortem solam prohibeat, quam vires præbeat, qui mortem solam arceat, delicias nullas ministret, hæc erat oblesis illis præscripta mensura; hæcque esse deberet (inquit Lyranus) cujusque circumvallari, & obsessi Christiani mensura cibi, quo contra obsidentes humani generis hostes vigilans, & impiger esse posset, quinque, aut sex uncias panis, totidem aquæ.

Vix paulò latior Lessius in Hygiasticon, dum ad vitam non solum tuendam, Lessius in Hygiasticon, sed & prorogandam quatuordecim concedit uncias. Contremiscunt ad has mensuras gulosi, sed reverà natura paucis contenta. Initium vitæ hominis Græcè, principium, hoc est fundamentum vitæ hominis panis, & aqua.

Idem Ecclesiasticus disertis verbis: Quam sufficiens est homini erudito vinum Eccl. 31, exiguum! Et in dormiendo non laborabit ab illo, & non sentiet dolorem. Vigilia, cholera, & Vicius tenuitas tortura, viro insuntio. Somnus sanis atis in commendata. homine parco, dormiet usque mane, & anima illius cum ipso delectabitur. Sunt hæc pulcherrimæ observationes pro commōdis temperantiæ, & incommodis gulæ: ad majorem emphasim quidam ea legunt ad-

Græc.
Raban. ibid.

Hieron.
Intemperantia
eibi parit cho-
leam, & ad-
mit somnum.
Græc.
Hugo Card.
ibid.

Morbos, &
mortem citam
adfert.
Eccles. 37.

Græc.
Intemperans
homo obbrute-
scit.

Eccles. 31.
Lycan. ibid.
Ians. ibid.

mirativè: *Quam sufficiens est homini erudi-
to; Græcè: Disciplinato bene instituto, vinum
exiguum!* Rabanus abso'ute: *Exiguum.* Sic
etenim subdit: *Tenuis victus, tam ani-
ma, quam corpori utilis est, superfluous
verò e contra.* Sic Hieronym. *Cibus sim-
plex, modicus, minus onerosus est. Dives
epulis distentus, aut vix, aut nunquam
somo fovetur.* Id, quod dicit Eccl'asticus.
*Vigilia, cholera, & tortura viro infrun-
to, quod est Græcè, inexplebili;* vel iuxta
Hugonem, *infrunito, id est, guloso. sine
frumine disciet onis: vel ebrioso sine
fronio, quia nunquam ab humore vini
siccatur: vel intemperato, sine freno tem-
perantia: vel inverecundo, sine fronte
verecundia: vel insipienti sine frovesi sa-
pientia.* Hæ omnes etymologia quadrant
homini infrunito.

Huic primùm *Vigilia*, ciborum enim
superfluitas impedit somnum: ad hæc
Cholera, id est, eruditus, aut cholica, vel
vomica passio, vel vitæ curtatio, cholera
enim, & vomitus causa sunt brevitat'is
vitæ. Sic infra: *A viditas appropinquabit us-
que ad choleram. Propter crapulam multi ob-
erunt, qui autem abstinentes est, adiecit vitam.*
Tandem *& tortura*, id est, torsiones ven-
tris, vel molestissimæ extensiones, ad in-
star ejus, qui à Judice torquetur. *At so-
mnus sanitatis in homine parco, dormiet usque
mane, placidè scilicet, absque somniis ter-
rificis, ac excitantibus. Et anima illius cum
ipso delectabitur;* aut Græcè: *Et anima ejus
cum ipso quasi compendio dicat: Tempe-
rans vigilat, & dormit ut homo, secum
animam habet: in homine quippe intem-
perato non videtur esse anima ejus cum
ipso, sed rationalis recessisse videtur, &
loco sui animam irrationalè substituisse.*

Id quod pauld superius innuisse vide-
tur: *Vtere quasi homo frugi* (Lycanus, id est,
modestè, & temperatè, hoc sibi vult, fru-
gi) *his, quæ tibi opponuntur.* Ubi Jansen. *Fru-
gi* Græcis non est, sed tantum: *Vtere quasi
homo;* quo significatur, quemque cibum
sumere debere, sicut naturæ humanæ ra-
tione utenti convenit, temperatè scilicet,
& honestè, non autem instar belluæ ci-
bum vorandum, & in diversas partes di-
strahendum.

A Pulcherrimum hujusce modestiæ ex-
emplum in Petro: *Post horam sextam, cum
esuriret, voluit gustare.* Græcè, *parcè, & mo-
deratè comedere;* quod est contra eos, qui
instar canis famelici effundunt se super
cibum, inquit Dionysius: *Parantibus autè
illis (minist'is Simonis coriarij, apud què
Petrus hospitabatur) cecidit super eum mentis
excessus.* Ob dilationem fames jejuniò bi-
lem ad nasum, ut assolent, non concivir, sed
ecstasim meruit, & effecit. Ubi Ambros.
Pransuro Petro defuit coquorum appa-
ratus, sed mysteria divina non defunt: ut
reficiatur Petrus, non cellarium sollicitè
referatur, sed cælum ipsum protinùs ape-
ritur.

Ut parcè, ut continentes Sancti in-
sumendo cibo! Jejunus non sese effundit
in escam, sed parcè, & modestè ijs utitur:
contra ac intemperantes, ac impatien-
tes, qui si quando jejunant, postea vo-
rant; Petrus tardè, parcè, modestè, & c.

Hi sunt, qui clamorem exactoris non
audiunt, sed sermonem. Sic Gregor, *Clam-
orem exactoris (ventris) non audit.* q. d.
sermonem audit, clamorem non audit, id
est, indigentiam naturæ audit, excessum,
appetitumque gulæ non audit.

D *Gula vitam corrigit.*

PUNCTUM XCII.

M *Emphus* (Heb. *Exoro gula*) sepeliet eos. *Osee 9.*
Epitaphium, quod secum deferunt
helluones. *Eglon* (Heb. *vitulus maroris*) *Judic. 3.*
crassus nimis. q. d. saginatus ad mortem. *Hebr.*

Aristor. Varius cibus gravis est, turbu-
lenta enim, nec æqualis concoctio ejus
agitur. *Aristot.*
Probl. sect.
1. 25.

Vulgatissimum illud: Plures occidit
gula, quam gladius.

In numeris præcepit Deus Moyfi: *Fae
tibi duas tubas argenteas ductiles.* Quando
his canam, Domine? *Si exieritis ad bellum,
clangetis tubas.* Item: *Si habebitis epulum,
clangetis tubas.* In bello, & convivio, q. d.
ubique mors.

Sepulera